

PASTORALE

Cuvânt pastoral la Sărbătoarea Învierii Domnului

† LAURENȚIU

DIN MILA LUI DUMNEZEU,
ARHIEPISCOPUL SIBIULUI ȘI MITROPOLITUL ARDEALULUI

**Cinului monahal, preacucernicilor protopopi și preoți
și tuturor dreptcredincioșilor creștini ortodocși
din de Dumnezeu păzita noastră eparhie: har, milă, pace și spor
întru toate de la Dumnezeu, iar de la noi, arhierescă binecuvântare!**

Iubiții mei fi duhovnicești,

Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, ca să ne bucurăm și să ne veselim într-însa” (Ps. 117, 24), aceasta este Ziua Învierii, ziua bucuriei și a biruinței, ziua care mângâie pe cei credincioși, ziua în care toate s-au umplut de lumină, și „cerul și pământul și cele dedesubt”, ziua în care „prăznuim omorârea morții și sfărâmarea iadului și începătura altei vieți veșnice”. Astăzi este ziua revărsării dragostei Stăpânului asupra întregii făpturi, este praznicul praznicelor și sărbătoarea sărbătorilor întru care binecuvântăm pe Hristos, mulțumindu-I pentru toate câte ne-a dat nouă prin Învierea Sa.

În noaptea de Paști, în fiecare an, ori de câte ori cântăm imnul de biruință: „Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând”, un fior sfânt ne pătrunde sufletele căci simțim, mereu nouă, aceeași iubire și purtarea de grijă ale lui Dumnezeu pentru noi. Nici un alt fapt din viața noastră, nici un alt eveniment, nu poate aduce în inimile noastre atâta bucurie, ușurare, nădejde și fericire. Bucuria Învierii nu este din lumea aceasta, ci ea vine de sus, ea izvorăște din Persoana cea vie a Mântuitorului Iisus Hristos. Este o taină a vieții noastre de creștini gustarea din bucuria adusă lumii de Jertfa și Învierea Mântuitorului, fără ca noi să fi luat parte istoric la evenimentele petrecute acum 2000 de ani. Aceasta este bucuria tainică a creștinilor, aceasta este mângâierea vieții noastre, aceasta este nădejdea slavei viitoare și simțirea nemuririi noastre. În această zi „sfințită

ÎPS Dr. Laurențiu Streza

cu adevărat și mult prăznuită noapte de mântuire"¹, Biserica ne îndeamnă să ne adăpăm sufletele din această bucurie a lui Hristos, numită „băătură nouă”, izvorâtă „nu din piatră stearpă făcută cu minuni, ci din Izvorul nestricăciunii Care a izvorât din mormântul lui Hristos, întru Care ne întărim”².

Iubiți frați creștini,

Dragostea Lui nemărginită pentru noi L-a făcut să accepte moartea, această despărțire nefirească a sufletului de trup, pentru a da ocazie puterii Sale dumnezeiești de a le uni iarăși pe cele despărțite, ca printr-un cheag, articulând la un loc ceea ce era rupt, spre o unire de nedesfăcut: *aceasta este Învierea*, după mărturia *Sfântului Grigorie de Nyssa*³.

Cine poate să nu se bucure de o astfel de biruință? Cine poate să nu laude o astfel de binefacere, căci Mântuitorul nu a fost biruitor pentru El, ci pentru noi. Biruința Lui nu L-a făcut pe El mai mare sau mai bogat, ci pe noi ne-a zidit din nou și ne-a împăcat cu Tatăl. Biruința Lui nu este din egoism, ci din dragoste, nu din dorință de stăpânire, ci din altruism. Nici un cuceritor pământesc nu dorește ca biruința să îi fie luată și dată altcuiva. Numai Mântuitorul nostru dorește ca biruința Lui să fie dăruită celor pe care îi iubește, celor pentru care El a vrut să moară: „El a câștigat biruința, desigur, nu pentru El, o spune Sfântul Maxim Mărturisitorul, ci pentru noi, pentru care S-a făcut om, punând în folosul nostru tot câștigul jertfei Sale, binevoind să ia ca un vinovat asupra Sa osândirea noastră, pentru a ne putea dărui ca un Preabun cununa biruinței Sale”⁴.

Iubiți credincioși,

Bucuria pascală este *bucuria biruinței* Mântuitorului asupra *diavolului*, asupra *păcatului* și asupra *morții*, asupra celor trei tirani care chiniau viața noastră și care ne despărțeau de dragostea lui Dumnezeu⁵. Această stricăciune, această alterare a firii omenești vrând Ziditorul a toate să o îndrepte, a luat firea noastră cu toate slăbiciunile ei și a curățit-o, a sfințit-o, și a îndumnezeit-o prin Moartea, Învierea și Înălțarea Sa. Jertfa Mântuitorului a fost gestul suprem de iubire al lui Dumnezeu pentru noi, căci ea nu a fost o simplă plată pentru păcat, ci a dus la transformarea ontologică a firii omenești, la restaurarea, sfințirea și umplerea ei de Sfântul Duh. Deși a luat-o ca blestem asupra Sa, ca pedeapsă

¹ Cântarea a 7-a.

² Cântarea a 3-a.

³ Sfântul Grigorie de Nyssa, *Marea cuvântare catehetică*, PG 45, 45C.

⁴ Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Răspunsuri către Talasie* 21, *Filocalia*, volumul III, Sibiu, 1948, p. 64-66.

⁵ Nicolae Cabasila, *Despre viața în Hristos*, București, 1989, p. 146.

pentru păcat, El a murit de bunăvoie și nu pentru păcatul Său, ci de dragul nostru. Moartea Sa a devenit astfel jertfă adusă pentru noi și acesta este motivul pentru care Mântuitorul nu a putut fi ținut de ea, ci a biruit moartea prin moartea Sa pe cruce.

Biruind asupra morții, asupra păcatului și asupra diavolului, Mântuitorul S-a făcut leacul, medicamentul, pentru firea noastră ca ea să nu mai fie supusă morții, să nu mai fie chinuită de diavol și să nu mai fie întinată de păcat. Firesc, ne putem întreba: *Cum putem primi noi, acum, acest medicament? Cum putem primi noi, acum, cununa biruinței Sale? Cum ne putem împărtăși de o astfel de binefacere?* Mântuitorul, ca un Dumnezeu preabun și de oameni iubitor, a rânduit ca leacul, medicamentul puterii Sale dumnezeiești, să îl primim perpetuu, neîntrerupt în Biserica Sa, prin *Sfintele Taine*, prin acele lucrări văzute ale Bisericii prin care se sădește în noi umanitatea nouă a lui Hristos, prin care primim în noi nu doar viața lui Hristos, ci și puterea și ajutorul pentru a pune în lucrare acest dar și a duce astfel un nou mod de viață. Este limpede pentru fiecare din noi că doar o Persoană poate da viață altei persoane și că doar o Persoană veșnică poate sădi în noi o viață nouă, veșnică și nesupusă stricăciunii.

Iubiți credincioși,

Prin Sfintele Taine, Hristos, Medicamentul vieții noastre, intră în noi și sădește în noi prin *Sfântul Botez* viața Sa nouă, ne întărește să creștem ca făpturi noi prin *Taina Mirungerii*, ne hrănește cu Însuși Preacuratul Său Trup și cu Însuși scumpul Său Sânge, în *Sfânta Euharistie*, ne iartă păcatele în *Taina Mărturisirii*, pentru a ne uni din nou cu El, ne vindecă bolile noastre sufletești și trupești în *Taina Sfântului Maslu*, ne binecuvântează și ne sfințește familiile în *Taina Cununiei* și alege și consacră pentru noi pe slujitorii sfințelor Sale altare, prin *Taina Hirotoniei*.

Prin toate aceste lucrări sacramentale noi ne unim cu Hristos, trăim o nouă viață, simțim cum o nouă realitate ne învăluie toată ființa și ne face să exclamăm împreună cu Apostolul neamurilor: „*M-am răstignit împreună cu Hristos; și nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăiește în mine. Și viața mea de acum, în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, Care m-a iubit și Care S-a dat pe Sine Însuși pentru mine...*” (Gal. 2, 20).

Începutul acestei vieți noi este *Taina Sfântului Botez*, prin care noi am murit păcatului și am înviat împreună cu Hristos, iar viața Lui a pătruns toate mădularele noastre și de aceea noi nu ne mai aparținem nouă, ci lui Hristos, Care locuiește în noi. Împreună cu Apostolul neamurilor cântăm cu atâta bucurie în această noapte de Paști: „*Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat*” (Gal. 3, 27). Ne-am îmbrăcat cu adevărat într-o haină nouă lăuntrică și am devenit „*împreună-sădiți*” cu Hristos, adică noi și Hristos suntem ca doi copaci crescuți împreună

ÎPS Dr. Laurențiu Streza

care se hrănesc din aceeași sevă sau, mai bine spus, noi suntem mlădițele care trăim prin seva butucului – Hristos, Tulpina viței (cf. Ioan 15, 5). Viața Mântuitorului curge prin venele noastre, iar comuniunea cu Hristos e așa de reală, așa de adâncă, încât, împărtășindu-ne de Sfintele Taine, simțim că suntem cuprinși în dinamica vieții Lui și toate ale Lui devin ale noastre: *A fost Hristos răstignit?* – în Botez suntem și noi împreună-răstigniți cu El. *A fost Hristos îngropat?* – în Botez suntem și noi împreună-îngropați cu El (Gal. 2, 19-20, Rom. 6, 3-8). *A înviat Hristos?* – în Botez înviem și noi împreună cu El (Col. 2, 12-13). *S-a înălțat Hristos de-a dreapta Tatălui?* – în Botez suntem și noi împreună-înălțați cu El (Efes 5, 5-6). Viața noastră este astfel „*ascunsă cu Hristos în Dumnezeu*” (Col. 3, 3).

Cum am putea înțelege această „*împreună-răstignire*”, „*împreună-îngropare*”, „*împreună-înviere*”, „*împreună-înălțare*” cu Hristos? Este ca și cum noi am fi contemporani cu Patimile și Învierea lui Hristos și am participa în mod real la ele, mai bine spus, ca și când am fi cuprinși în Hristos, Cel ce e răstignit, e îngropat și înviază. Subiectul acestor evenimente e Hristos; creștinul participă la acest „*Subiect*” și deci la evenimentele prin care trece El și care sunt mereu vii în Persoana Sa⁶. Cum e posibil să fim contemporani cu viața lui Hristos este o mare taină a existenței noastre creștine, pe care *Sfântul Chiril al Ierusalimului* încearcă astfel să o exprime: „*Ce lucru minunat și străin! Am înviat, cu toate că nu am murit cu adevărat, n-am fost îngropați cu adevărat și nici nu am fost răstigniți cu adevărat. Imitarea este în închipuire, dar mântuirea în realitate. Hristos a fost răstignit cu adevărat, a fost îngropat cu adevărat și a înviat cu adevărat. Pe toate acestea ni le-a dăruit spre a câștiga în realitate mântuirea, cu toate că nu am participat la patimile Lui decât prin imitare. Cât este de covârșitoare iubirea Sa de oameni! Hristos a primit în preacuratele Sale mâini și picioare cuie și a suferit, iar mie îmi dăruiește, fără să sufăr, fără să mă doară, mântuirea prin participare la durerea Sa*”⁷.

Iubiți credincioși,

Participarea noastră, prin Sfintele Taine, la viața lui Hristos este un mare dar și, ca orice dar, el implică o responsabilitate. *Trăiește Hristos în noi?* Atunci și faptele vieții noastre trebuie să fie expresii ale prezenței Lui în noi. Hristos este viața cea nevăzută, seva divină, care circulă în făptura cea nouă, însă viața aceasta nu rodește în noi în chip mecanic, ci după măsura în care ne-o asimilăm sau, mai bine zis, după măsura în care ne asimilăm ei, printr-o acțiune liberă

⁶ Mitropolitul Nicolae Mladin, *Ascetica și mistica paulină*, Sibiu, 1996, p. 100-103.

⁷ Sfântul Chiril al Ierusalimului, *Catehezele mistagogice*, vol. II, traducere de Pr. Dumitru Fecioru, București, 1943, p. 552.

și conștiință, prin păzirea sfințelor porunci, prin curăția conștiinței, prin viața de asceză și înfrânare. Curăția pe care am primit-o prin Botez și pe care o primim prin toate Sfintele Taine trebuie să ne străduim să o păstrăm. Am murit cu Hristos prin Botez față de lume? Să nu mai căutăm plăcerile ei, adică după pofta ochiului, pofta trupului și trufia vieții. A fost omorât omul cel vechi din noi prin moartea lui Hristos? Să nu nesocotim poruncile lui Dumnezeu, *postul, rugăciunea, milostenia*, prin care se hrănește omul cel nou din noi. „*Au nu știți că toți câți ne-am botezat în Iisus Hristos, în moartea Lui ne-am botezat?, ne întrebă Apostolul neamurilor. Deci, ne-am îngropat împreună cu El în moarte [și am înviat împreună cu El], prin Botez, pentru ca, precum Hristos S-a sculat din morți..., așa să umblăm și noi întru înnoirea vieții... Căci omul nostru cel vechi s-a răstignit împreună cu El... ca noi să nu mai slujim păcatului și de aceea și voi socotiți-vă a fi morți păcatului, viețuind însă lui Dumnezeu în Iisus Hristos... [și] vă înfățișați lui Dumnezeu ca vii, sculați din morți, și mădularele voastre ca arme ale dreptății lui Dumnezeu*” (Romani 6, 3-13).

Dacă Hristos a fost fără păcat, și noi să fim morți păcatului; dacă Hristos S-a smerit pe Sine, și noi să fim smeriți; dacă Hristos S-a jertfit pentru noi, și noi să ne jertfim pentru El și unul pentru altul; dacă Hristos este iubire, blândețe, bună-tate, răbdare, iertare, și noi trebuie să fim asemenea Lui (Rom. 15, 1-3). Așadar, Hristos, pe de o parte, este prezent în fiecare din noi, prin Sfintele Taine, dar, pe de altă parte, El așteaptă în noi conlucrarea noastră cu El pentru ca astfel prezența Lui în lume să fie tot mai pregnantă, pentru ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină (cf. I Tim. 2, 4).

Noi trebuie să ne întrebăm mereu: *Oare ce ar face Hristos în locul nostru?* Noi trebuie să fim mâinile prin care Hristos lucrează în lume, ajutând săracii, sprijinind văduvele și orfanii, apărând copiii de necurăția și desfrânarea canalelor de televiziune, luptându-ne pentru curăția vieții noastre prin spovedanie sinceră și împărtășire cu vrednicie din Trupul și Sângele Mântuitorului, pentru ca astfel viața lui Hristos să se arate tot mai deplin în mădularele noastre pământești. Să ne umplem tot mai mult de puterea vieții Lui mântuitoare și să dorim și noi ca, prin ascultarea iubitoare de poruncile Evangheliei și de glasul duhovnicului, să pășim pe această cale de jertfire a noastră pentru semeni, de umplere a sufletului nostru de virtuți, simțind astfel în viața noastră puterea Învierii Lui. Trăind în lumina Învierii lui Hristos, știm și simțim că suntem nemuritori și că sensul vieții noastre este de a ne jertfi pentru Hristos, pentru Evanghelie, pentru aproapele nostru. Drept aceea, „*să devenim precum este Hristos, pentru că și Hristos S-a făcut asemenea nouă*, după cum ne îndeamnă Sfântul Grigorie Teologul. *Să devenim dumnezei pentru El, pentru că și El a devenit Om pentru noi. A luat ceea ce e mai rău, ca să ne dăruiască ceea ce e mai bun. A devenit*

ÎPS Dr. Laurențiu Streza

sărac, pentru ca să ne îmbogățim noi prin sărăcia Lui (II Cor. 8, 9). A luat chip de rob, pentru ca noi să câștigăm libertatea. A coborât pentru ca să ne înălțăm. A răbdat ispite, pentru ca noi să învingem. A suferit necinste pentru ca noi să fim slăviți. A murit pentru ca să ne mântuiască și a înviat și S-a înălțat pentru ca să ne aducă aproape de El. Totul să-I dăruim Lui, Celui Care S-a dat preț de răscumpărare pentru noi. Nimic mai de preț nu putem să Îi dăruim decât pe noi înșine, înțelegând taina iubirii Sale și devenind tot ceea ce Acela a devenit pentru noi”⁸.

De Sfânta și Marea Sărbătoare a Învierii Domnului, vă adresăm tuturor părintești doriri de sănătate și mântuire, de pace și bucurie, dimpreună cu salutul pascal: „*Hristos a înviat!*”

HRISTOS A ÎNVIAT!

Sărbători fericite! La mulți și fericiți ani!

Al Vostru arhipăstor și rugător fierbinte către Dumnezeu,

**† Dr. LAURENȚIU STREZA,
Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului**

Dată în Reședința noastră mitropolitană din Sibiu,
în preajma Sărbătorii Învierii Domnului, 2011

⁸ Sfântul Grigorie Teologul, *In sanctum pascha et in tarditatem*, PG 35, 397D-400A.